

Aluevaltuustoaloite seniorineuvolojen pilotoinnista Länsi-Uudellamaalla

Vanhuuseläkkeelle jäämisen vaiheessa eli 65 ikävuoden jälkeen yhä useammalla on elämää edessään vielä kaksikymmentä tai jopa kolmekymmentä vuotta. Kuinka laadukkaiksi jäljellä olevat vuodet muodostuvat, riippuu pitkälti toimintakyvystä. Työterveyshuollossa asiat ovat hoituneet helposti, mutta uudessa elämänvaiheessa omasta terveydestä ylläpitäminen jää usein oman aktiivisuuden varaan.

Tilanne on nurinkurinen, koska juuri eläköitymisen jälkeen ikääntymiseen liittyvät ja toimintakykyä pikkuhiljaa vaikeuttavat sairaudet alkavat lisääntyä. Tämän takia esimerkiksi Raahessa, Oulussa ja Rovaniemellä on otettu käyttöön seniorineuvolat. Koko ikäluokka eli 65 vuotta täyttäneet on kutsuttu terveystarkastukseen, josta tarvittaessa on ohjattu jatkohoitoon. Näin on pystytty löytämään piilevää diabetesta, sydänsairauksia ja muistisairauksia. Käynniltä on saanut mukaansa raportin, jossa on lueteltu riskitekijät sekä annettu kirjalliset suositukset toimenpiteistä. Kutsutuista yli 80 prosenttia on tullut paikalle. Näin on saavutettu myös ne, jotka muuten eivät hakeutuisi terveystarkastuksiin.

Raahessa seniorineuvolat ovat olleet käytössä jo yli 15 vuoden ajan, ja yhden käynnin kustannus on ollut noin 200 euroa. Vertailun vuoksi voi todeta, että yhden hoivakotiasukkaan vuosihoito on ollut noin 55 000 euroa, mikä vastaa lähes 300 seniorineuvolatarkastusta. Ajoittamalla käynnit koulujen kesäloma-ajalle on voitu hyödyntää kouluissa työskenteleviä terveydenhoitajia, jolloin uusia vakansseja ei ole tarvittu.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella ainakin Espoossa on käytössä ollut seniori-info, jossa puhelin- ja sähköpostipalveluilla on tarjottu tietoa terveyden ylläpitämisestä. Tämä ei kuitenkaan korvaa järjestelmällisyyttä, jota lakisääteinen seniorineuvolatoiminta pystyisi tarjoamaan.

Sote-uudistuksen tavoitteena on parantaa terveydenhuolto- ja sotepalveluiden vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. On tärkeää, että muutoksen myötä haetaan parhaita käytäntöjä eri ikäluokkien palveluissa ja viedään niitä käytäntöön sitä mukaa, kun uudistuksen käytäntöönpano etenee.

Me aloitteen allekirjoittajat esitämme, että aluevaltuusto varaisi vuoden 2023 talousarviosta alkaen budjettivaroja eläkeläisten ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon sekä seniorineuvolamallin pilotointiin esimerkiksi 1-3 paikkakunnalla siten, että kokeilussa huomioidaan Raahen ja muiden Suomen alueiden kokemukset asiasta. Lisäksi esitämme, että aluevaltuusto selvittäisi EU-instrumenteista mahdollisesti haettavissa olevat kehittämisarvat seniorineuvolahankkeelle.

--

Motion om ett pilotförsök med seniorrådgivningar i Västra Nyland

I skedet när man går i ålderspension, deet vill säga efter 65 års åldern, har allt flera ännu tjugo eller till och med trettio år av livet framför sig. Hur högklassig de resterande åren blir beror i hög grad på funktionsförmågan. I företagshälsovården har sakerna ordnats enkelt, men i det nya skedet i livet beror den egna hälsan och dess upprätthållande ofta på den egna aktiviteten.

Situationen är bakvänd, eftersom sjukdomarna som hänför sig till åldrandet och som småningom försämrar funktionsförmågan börjar öka efter att man gått i pension. Därför har man till exempel i Brahestad, Uleåborg och Rovaniemi har man infört seniorrådgivningar. Hela åldersklassen, det vill säga alla som har fyllt 65 år, har kallats till en hälsogranskning och vid behov hänvisats vidare till fortsatt vård. På det här sättet har det varit möjligt att upptäcka latent diabetes, hjärtsjukdomar och minnessjukdomar. På besöket har patienten fått en rapport med riskfaktorer och skriftliga rekommendationer om åtgärder. Över 80

procent av de inbjudna har kommit på plats. På det här sättet har man nått ut också till dem som inte annars söker sig till hälsogranskningar.

I Brahestad har seniorrådgivningarna funnits redan i över 15 år och kostnaden för ett besök har varit cirka 200 euro. Som jämförelse kan nämnas att den årliga vården för en patient med vård i hemmet har varit cirka 55 000 euro, vilket motsvarar nästan 300 granskningar på seniorrådgivningen. Genom att schemalägga besöken till skolornas sommarlovstider har det varit möjligt att dra nytta av skolornas hälsovårdare, varvid inga nya befattningar har behövts.

I Västra Nylands välfärdsområde har åtminstone Esbo haft en seniorinfo, där man genom telefon- och e-posttjänster har gett information om upprätthållande av hälsan. Det här ersätter dock inte det systematiska som den lagstadgade seniorrådgivningsverksamheten kan erbjuda.

Ett mål för vårdreformen är att förbättra effektiviteten och kostnadseffektiviteten i hälsovården och vårdtjänsterna. Det är viktigt att man genom ändringen söker bästa praxis i tjänsterna för olika åldersklasser och förankrar dem i takt med att implementeringen av reformen avancerar.

Vi som undertecknat motionen föreslår att välfärdsområdesfullmäktige reserverar anslag i 2023 års budget för förebyggande hälsovård för pensionärer och för pilottestning av seniorrådgivningsmodellen till exempel på 1–3 orter på så sätt att man i försöket beaktar erfarenheterna från Brahestad och andra områden i Finland. Dessutom föreslår vi att välfärdsområdesfullmäktige utreder sådana utvecklingsmedel som eventuellt kan sökas från EU-instrument för seniorrådgivningsprojektet.

Espossa/i Esbo 19.4.2022

Pia Kauma, kok.
Veronica Rehn-Kivi, rkp

Allekirjoittaneet/ undertecknade:

1. Arja Uusitalo
2. Tiina Noro
3. Satu Mollgren
4. Anna Pelkonen
5. Vanessa Kurri
6. Tapio Karjalainen
7. Otto Wejberg
8. Henrik Vuornos
9. Emilia Knaapi
10. Jarno Limnell
11. Emma-Stina Vehmanen
12. Ira Hietanen-Tanskanen
13. Timo Haapaniemi
14. Mikko Piirtola
15. Mervi Katainen
16. Anna Sahiluoma
17. Marika Räf
18. Tiina Thure-Toivanen
19. Ville Laakso
20. Heidi Castrén
21. Tomi Leivo

22. Isto Havu
23. Johan Lassus
24. Nina af Hällström
25. Henrik Wickström
26. Ralf Backman
27. Anita Westerholm
28. Karin Cederlöf
29. Kaarina Järvenpää
30. Anna Aintila